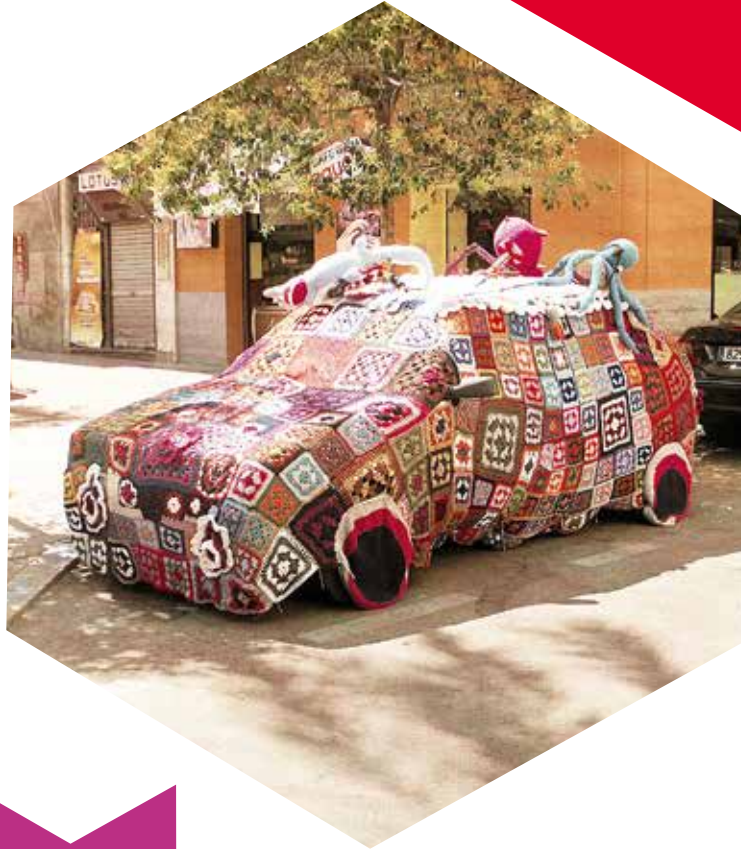

Slöjd

- Grönt, lönt och skönt!

I slöjden utvecklas många viktiga förmågor

Alla behöver en handlingsberedskap i sitt dagliga liv. Att utifrån en uppgift eller egen idé planera, prova, erfara, lösa och värdera utvecklar lärandet på ett sätt som är till nytta genom hela livet. Alla människor ställs dagligen inför frågor som kräver att de är kreativa och problemlösande – förmågor som utvecklas i och genom skolans slöjdämne.

Arbetet i slöjden är konkret, man ser direkt resultatet av sina överväganden och handlingar. Eleverna är i högsta grad delaktiga genom hela processen.

Arbetsprocessen består av idéutveckling, överväganden, genomförande och värdering – allt under en ständig växelverkan. Detta ger engagemang och gör att lärandet känns meningsfullt och ”på riktigt”.

Människans behov av att skapa, göra, förändra och utveckla sin omgivning är ytterligare en dimension av slöjdämnet. Den ökande gör-det-självrörelsen där många människor upplever tillfredställelse när de arbetar med material och redskap i ett eget skapande bekräftar detta.

Att vara elev i slöjden

GENOM SLÖJDEN förstår man hur olika handlingar och beslut hänger ihop. Eleven får lösa verkliga problem och upptäcker själv till exempel hur valda material och hantverkstekniker fungerar. Kunskap och erfarenhet av hantverk, redskap och verktyg är en väsentlig del av slöjdundervisningen.

Själva slöjdföremålet är oftast det viktigaste för eleven. Men lika viktig är varje arbetsprocess, där elevens engagemang, beslut, erfarenheter och dokumentation förenas i nya kunskaper.

Kursplanen i slöjd omfattar fyra långsiktiga mål, beskrivna i form av övergripande förmågor som eleverna ska utveckla i ämnet:

1. Formge och framställa föremål i olika material med hjälp av lämpliga redskap, verktyg och hantverkstekniker.
2. Välja och motivera tillvägagångssätt i slöjdarbetet utifrån syftet med arbetet och utifrån kvalitets- och miljöaspekter.
3. Analysera och värdera arbetsprocesser och resultat med hjälp av slöjdspecifika begrepp.
4. Tolka slöjdföremåls estetiska och kulturella uttryck.

Att analysera och värdera arbetsprocesser och resultat är ständigt pågående under ett slöjdarbete. Syftet med att dokumentera sitt arbete i ord och bild är att synliggöra tankekedjan, att kunna argumentera och diskutera med andra. Dokumentation av processen är ett sätt att synliggöra lärandet i görandet. Föreställningsförmåga, att förutse och lösa svårigheter innan de har uppstått, är en viktig förmåga inte bara i slöjd. Med hjälp av relevanta begrepp och uttryck kan man diskutera möjligheter och svårigheter med andra.

” Att lära genom att skapa hör framtiden till, och slöjden har här ett unikt bidrag att lämna till människors utveckling. ”
(Roger Säljö)

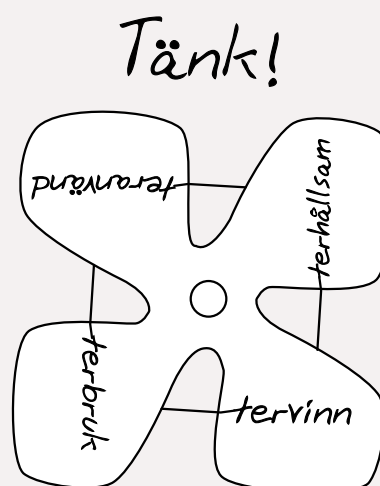
Slöjd är grönt

I läroplanen betonas arbetet för en hållbar utveckling. I slöjden utvecklas medvetenheten om detta utifrån fyra Å:

ÅTERHÅLLSAM – att vi bara ska konsumera det vi behöver med tanke på ekologiska, ekonomiska, sociala och etiska aspekter i ett globalt perspektiv.

ÅTERANVÄND – att vi använder det som producerats som det är. Att vi byter, skänker, lånar och delar saker med varandra.

ÅTERBRUK – att vi tar till vara producerat material och lagar, förändrar, gör om samt använder det till något nytt och annat än vad det var tänkt till från början.

ÅTERVINN – att allt som inte längre kan användas ska hamna på rätt ställe i kretsloppet. Exempelvis PET-flaskor återvinns och blir tyg.

Slöjd är lönt

Allt som är producerat bygger på att någon har haft en idé eller sett ett behov, och sedan omsatt detta till en verklig produkt.

Nyfikenhet, initiativförmåga, att samarbeta och våga prova är delar i ett kreativt och problemlösande förhållningssätt. Genom att genomföra ett slöjdarbete med arbetsprocessens alla delar får eleven förutsättningar att utveckla dessa förmågor.

Ett begrepp som sammanfattar dessa är entreprenöriellt lärande.

Att vara kunnig i slöjd innebär att ha ett företagsamt förhållningssätt. Eleven tränar genom att fullfölja hela arbetsprocessen, oavsett om det gäller att förverkliga en egen idé eller utgå ifrån en given uppgift. Den egna arbetsinsatsen blir i relation till det färdiga resultatet konkret. Att analysera och reflektera bidrar till självkännedom om det egna sättet att lära.

Slöjd är skönt

Att slöjda handlar också om att må bra. Slöjdarbete ger en inre ro och tillfredställelse. När vi arbetar med olika material, exempelvis då tråden löper mellan fingrarna eller när handen stryker över en täljd yta, utsöndras "lugn och ro-hormonet" serotonin som får oss att må bra och ökar vår koncentrationsförmåga.

Trenden i samhället där allt fler fixar, stickar, stylar, odlar, bakar, målar, snickrar – slöjdar – visar på att alla har ett inre behov av att skapa, eller att stanna upp och bara vara. Slöjd är aktiv vila.

” Slöjdämnets ställning bygger på undervisningens bidrag till en allsidig personlig utveckling och utvecklingen av förmågor som alla människor har användning av. ”
Skolverkets kommentar-material till kursplanen

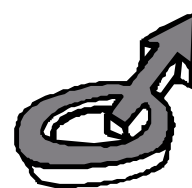

Exempel ur kursplanens centrala innehåll.

I slöjden finns det plats för alla de praktiska, formmässiga och estetiska uttryck som har funnits, finns i dag och som kommer att finnas imorgon. Här är några exempel på hur olika kombinationer av färg, form och material påverkar slöjdföremåls estetiska uttryck.

Hur olika kombinationer av färg, form och material påverkar slöjdföremåls estetiska uttryck.

Hur symboler och färger används inom barn- och ungdomskulturer och vad de signalerar.

Foto: Anni Karvikkhamu

Mode och trender, vad dessa uttryck signalerar och hur de påverkar individen.

Foto: Lasse Kroghsen

Foto: Björn Ullhagen

Slöjd och hantverk i Sverige och andra länder som uttryck för etnisk och kulturell identitet.

Läroförbundet